

Møteprotokoll m/ samlet saksframstilling

Utvalg: Arbeidsutvalg for Dovrefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Epostbehandling - videreført i telefonmøte
Dato: Frist 3.12.2014 - 8.12.2014
Tidspunkt: 12:00 - 17:00-17:20

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ola Røtvei	Leder	
Bengt Fasteraune	Medlem	
Møyfrid Brendryen	Medlem	
Ståle Refstie	Nestleder	
Toril Melheim Strand	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Merknader

Møtet var opprinnelig en epostbehandling med svarfrist 3.11. I og med at det kom inn forslag til annet vedtak enn innstillingen, avgjorde lederen at møtet skulle fortsette som telefonmøte 8.12.

Toril Melheim Strand og Ståle Refstie hadde ikke anledning til å delta i telefonmøtet.

- Toril Melheim Strand ga før telefonmøtet beskjed om at hun støtter forslaget fra Bengt Fasteraune.
- Ståle Refstie ga før telefonmøtet beskjed om at han støtter innstillingen.

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Carl S Bjurstedt	nasjonalparkforvalter
Lars Børve	nasjonalparkforvalter

Underskrift:

Protokollen bekreftet godkjent ved gjennomsyn hos deltakende medlemmer, se arkivsak 14/800, dokumentnr 99-102 og 106

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
ST 71/2014	Godkjenning av innkalling og sakliste	2003/4333
ST 72/2014	Planer og tiltak i bestillingsdialogen mellom Statens naturoppsyn og Dovrefjell nasjonalparkstyre 2014 - utbetaling og omdisponering av midler	2013/6780

Godkjenning av innkalling og sakliste

Forslag til vedtak – innstilling

Innkalling og sakliste godkjennes.

Arkivsaksnr: 2013/6780-82

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 28.11.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Dovrefjell nasjonalparkstyre	72/2014	08.12.2014

Planer og tiltak i bestillingsdialogen mellom Statens naturoppsyn og Dovrefjell nasjonalparkstyre 2014 - utbetaling og omdisponering av midler

Forslag til vedtak – innstilling

Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre går inn for at de ledige midlene i bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn 2014, omdisponeres slik:

Tilleggsutredning i forbindelse med søknadene om nye turisthytter:	160 000 kr.
<u>Prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta-området:</u>	<u>132 000 kr.</u>
<u>Sum omdisponering av midler:</u>	<u>292 000 kr.</u>

Saksprotokoll i Arbeidsutvalg for Dovrefjell nasjonalparkstyre – 3. og 8.12.2014

Innstilling

Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre går inn for at de ledige midlene i bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn 2014, omdisponeres slik:

Tilleggsutredning i forbindelse med søknadene om nye turisthytter:	160 000 kr.
<u>Prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta-området:</u>	<u>132 000 kr.</u>
<u>Sum omdisponering av midler:</u>	<u>292 000 kr.</u>

Behandling i epostmøte med svarfrist 3.12.

I epostforhandlingene stemte fire medlemmer for innstillingen, mens Bengt Fasteraune kom med følgende forslag:

Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre går inn for at kr 200 000 av de ledige midlene i bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn 2014 omdisponeres til Dovre kommune til gjennomføring av Dovrefjellaksen, fase 3.

Resterende, kr 92 000 til prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhettaområdet.

Ut fra dette besluttet lederen at møtet skulle slutføres som telefonmøte 8.12.2014

Videre behandling i telefonmøte 8.12.2014

Torill Melheim Strand og Ståle Refstie deltok ikke i telefonmøtet. De hadde tilkjennegjort sitt syn til lederen, se under merknader på side 1 i protokollen.

Lars Børve orienterte om status for arbeidet med Dovrefjellaksen ut fra tilsendt rapport fra Dovre kommune datert 5.12.2014 (utsendt til medlemmene før møtet).

Forslag fra Ola Røtvei:

Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre går inn for at kr 200 000 av de ledige midlene i bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn 2014 omdisponeres til prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhettaområdet. Resterende, kr 92 000 omdisponeres til Dovre kommune til gjennomføring av tur og sykkelvegen over Dovrefjell («Dovrefjellaksen») Dovrefjellaksen, parsell 3.

Forslag fra Ola Røtvei ble vedtatt enstemmig (3 stemmer).

Vedtak

Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre går inn for at kr 200 000 av de ledige midlene i bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn 2014 omdisponeres til prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhettaområdet. Resterende, kr 92 000 omdisponeres til Dovre kommune til gjennomføring av tur og sykkelvegen over Dovrefjell («Dovrefjellaksen») Dovrefjellaksen, parsell 3.

Dokumenter i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013

- Juni 2007: DN-notat 2007-1: Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder.
- 03.12.2012: Epost fra Folldal kommune med forslag om videreføring av Folldals del av tur- og sykkelvegen over Dovrefjell.
- 05.12.2012: Epost fra Folldal kommune med forslag fra styret for Fjellvegen om informasjonspunkt på Dalholen.
- 05.12.2012: Epost fra Prosjekt European Charter med søknad om midler til bl.a. kurs for moskusguider.
- 07.12.2012: Epost fra Eresfjord Bygdalag med innspill om informasjonstavle i Kannaldalen.
- Febr. 2013: NINA – Horisont Snøhetta – NINA Temahefte 51.
- 12.08.2013: Møtebok for AU i Dovrefjell nasjonalparkstyre, sak nr. 105-2013: Søknader fra KNT om bygging av nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen – behov for utredninger.
- 21.08.2013: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til NINA – innhenting av tilbud på tilleggsutredning.
- 30.08.2013: Brev fra Miljødirektoratet til Miljøverndepartementet vedr. motsegn til kommuneplan for Nesset kommune – Miljødirektoratet si tilrådning.
- 12.09.2013: Epost fra NINA til Dovrefjell nasjonalparkstyre – beskrivelse av og tilbud på tilleggsutredning.

- 23.09.2013: Møtebok for Dovrefjell nasjonalparkstyre, sak nr. 115-2013: Søknader fra KNT om bygging av nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen – behov for utredninger.
- 07.10.2013: Brev fra Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø til Miljødirektoratet – Behov for samordning av videre overvåkning og registreringer av villrein og ferdsel i Snøhetta villreinområde.
- 08.10.2013: Epost fra Statskog til bl.a. Dovre kommune – vedr. tilrettelegging på Hjerkinnhøgda.
- 22.10.2013: Brev fra Folldal fjellstyre til Statskog vedr. sykkelsti Hjerkin – Folldal.
- 22.10.2013: Epost fra Statskog til Folldal kommune vedr. sykkelsti Hjerkin – Folldal.
- 29.10.2013: Epost fra DNT Oslo og Omegn – forespørsel om deling av kostnader til vedlikehold av Snøheimveien våren 2013.
- 23.10.2013: Epost fra Folldal kommune vedr. sykkelsti Hjerkin – Folldal.
- 31.10.2013: Epost fra DNT Oslo og Omegn vedr. tiltak for å kanalisere ferdsel ut fra Snøheim.
- 01.11.2013: Epost fra Folldal kommune – rapportering vedr. midler til tiltak i 2013.
- 14.11.2013: Epost fra styret for Sætervegen Dalholen-Setalsjølia v/ Geir Olav Slåen – Rapportering om framdrift på informasjonstiltak på Dalholen.
- 15.11.2013: Epost med brev fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til berørte kommuner, organisasjoner m.fl.– Planer og behov for tiltak i verneområdene på Dovrefjell og i Sunndalsfjella i 2014.
- 19.11.2013: Epost fra Folldal fjellstyre – Anmodning om utbetaling av midler til opprydding av el-gjerde mellom Søndre Knutshø og Heimtjønnsjø i 2013.
- 20.11.2013: Epost fra Nettet fjellstyre – søknad om midler til videre rydding av trigonometriske punkt i verneområdene i Nettet i 2014.
- 02.12.2013: Notat fra Miljødirektoratet / SNO sentralt: Opplegg for gjennomføring av bestillingsdialog mellom nasjonalpark- / verneområdestyrer og SNO for 2014.
- 03.12.2013: Epost fra Miljødirektoratet /SNO sentralt vedrørende bestillingsdialogen for 2014, med notat av 02.12.2013 vedlagt.
- 03.12.2013: Epost fra iNasjonalparker – søknad om midler til guidekurs og kart over innfallspor og attraksjoner.
- 06.12.2013: Epost fra Sunndal kommune – søknad om midler til utbygging av bl.a. utsiktspunkt i Åmotan.
- 08.12.2013: Epost fra Molde og Romsdals Turistforening – søknad om midler til sikring av sti i Vikeskaret.
- 09.12.2013: Epost fra Nettet kommune – innspill til tiltak i verneområdene i Nettet.
- 09.12.2013: Epost fra Lesja kommune – Felles søknad fra Lesja kommune og Nettet kommune om midler til prosjektering av sykkelsti mellom Naustvika i Lesja og Aursjøhytta i Nettet.
- 09.12.2013: Epost fra Kvikne Utmarksråd – Felles søknad fra Kvikne Utmarksråd og Folldal fjellstyre om midler til registrering av fangstgroper i Knutshø landskapsvernområde.
- 09.12.2013: Epost fra SNO Dovrefjell v/ Arne Johs. Mortensen – Årsmelding for SNO i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og tiliggende verneområder – 2013.
- 10.12.2013: Epost fra Lesja kommune – Søknad om midler til natur- og kultursti på Dalsida og bru ved Nysetra.
- 10.12.2013: Epost fra Folldal kommune – søknad om midler til å videreføre tur- og sykkelvegen over Dovrefjell ned til Dalholen / Folldal.
- 10.12.2013: Epost fra Dovre kommune – søknad om midler til tilrettelegging og oppgradering av stier til grunnlovsvarden på Hjerkinnhøgda.

- 10.12.2013: Epost fra Kvikne Utmarksråd – Søknad om midler til utvikling av QR-basert informasjon.
- 10.12.2013: Epost fra Dovre kommune – Forslag om utkikkspunkt for elg og fugl utover Fokstummyra, og opparbeiding av sti ved Storrhusranden rasteplass ved E6.
- 12.12.2013: Epost fra Carl Bjurstedt vedr. sykling i Stroplsjødalen.
- 14.12.2013: Epost fra SNO Dovrefjell v/ Arne Johs. Mortensen om utsiktspunkt ved Storrhusranden, og kanalisering og tilrettelegging i Stroplsjødalen.
- 09.01.2014: Flere e-poster fra SNO Dovrefjell, Dovre kommune og Fylkesmannen i Oppland om tiltak ved Storrhusranden rasteplass ved E6.
- 10.01.2014: Epost fra Miljødirektoratet – Kvittering for innsendt søknad til Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter om midler til tiltak i verneområder i 2014.
- 23.01.2014: Epost fra NINA v/ Vegard Gundersen – faglig kommentar til forslag fra SNO om kanalisering og tilrettelegging i Stroplsjødalen.
- 29.01.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til medlemmene i nasjonalparkstyret og de som har søkt om midler til tiltak – Oversikt over søknader og forslag til tiltak i bestillingsdialogen 2014.
- 29.01.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til styret for Sætervegen Dalholen – Setalsjølia – anmodning om revidert framdriftsplan for informasjonsprosjekt.
- 19.02.2014: Epost fra Miljødirektoratet til Dovrefjell nasjonalparkstyre – innhenting av tilleggsopplysninger i forbindelse med bestillingsdialogen 2014.
- 20.02.2014: Epost fra Folldal fjellstyre med notat om status for arbeidet med opprydding av gjerde mellom Søndre Knutshø og Heimtjønnsjøa.
- 21.02.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Miljødirektoratet – tilleggsopplysninger i forbindelse med bestillingsdialogen 2014.
- 25.02.2014: Brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet – Kommuneplanen for Nesset 2012-2020 – avgjerd i motsegnssak.
- 26.02.2014: Epost fra styret for Sætervegen Dalholen – Setalsjølia v/ Geir Olav Slåen – revidert framdriftsplan for informasjonsprosjekt.
- 07.03.2014: Brev fra Miljødirektoratet til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Midler til forvaltning av nasjonalparker og tilhørende verneområder.
- 20.03.2014: Epost fra Miljødirektoratet – Kommentar fra Miljødirektoratet ang. tildelingen av tiltaksmidler for verneområdene.
- 01.04.2014: Epost fra Norsk Villreinsenter Nord – Referat fra oppstartsmøte 13.03.2014 for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta.
- 09.04.2014: Møtebok for sak nr. 012-2014 i Dovrefjell nasjonalparkstyre: Planer og tiltak i bestillingsdialogen mellom Statens naturoppsyn og Dovrefjell nasjonalparkstyre 2014.
- 04.06.2014: Referat fra møte og befaring 03.06.2014 – Utkikkspunkt for elg og fugl for Fokstummyra ved rasteplassen ved Storrhusranden.
- 24.08.2014: Epost fra Rolf Sørungård, Lesja, til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. forbedring av stien mellom Svartdalslia og Strålsjøen i Jora landskapsvernområde.
- 26.09.2014: Epost fra Kvikne Utmarksråd til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. utvikling av QR-basert informasjon om villrein.
- 29.09.2014: Protokoll for møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 29.09.2014.
- 23.10.2014: Epost fra SNO-Dovrefjell til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Kanalisering i Stroplsjødalen.
- 29.10.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Dovre kommune, Folldal kommune, Lesja kommune, Folldal fjellstyre, iNasjonalparker, SNO-Dovrefjell, Molde og Romsdals Turistforening og Sætervegen Dalholen –

- Setalsjølia – Påminning om fristen 31.10.2014 for anmodning om utbetaling av midler.
- 30.10.2014: Epost fra Folldal fjellstyre til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Anmodning om utbetaling av midler.
- 30.10.2014: Epost fra Folldal fjellstyre til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oppdatert anmodning om utbetaling av midler.
- 31.10.2014: Epost fra iNasjonalparker til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Anmodning om utbetaling av midler.
- 31.10.2014: Epost fra Molde og Romsdals Turistforening til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Anmodning om utbetaling av midler.
- 31.10.2014: Epost fra Dovre kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Anmodning om utbetaling av midler.
- 31.10.2014: Epost fra Lesja kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Anmodning om utbetaling av midler.
- 03.11.2014: Epost fra Lesja fjellstyre til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Tilleggsopplysninger til anmodning fra Lesja kommune om utbetaling av midler.
- 03.11.2014: Epost fra Lesja fjellstyre til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Tilleggsopplysninger til anmodning fra Lesja kommune om utbetaling av midler.
- 07.11.2014: Epost fra Setervegen Dalholen-Setalsjølia til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Anmodning om utbetaling av midler.
- 07.11.2014: Epost fra Folldal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Rapport vedr. sykkelveg Hjerkin – Folldal.
- 12.11.2014: Epost fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til NINA – tilleggsutredning ifbm. søknader fra KNT om bygging av nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen.
- 12.11.2014: Epost fra NINA til Dovrefjell nasjonalparkstyre - tilleggsutredning ifbm. søknader fra KNT om bygging av nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen.
- 12.11.2014: Epost fra Norsk Villreinsenter Nord med vedlagt notat om: Overvåkning i Snøhettaområdet 2014-2017: Villrein, ferdsel og forvaltning – finansieringsbehov pr. november 2014

Tidligere behandling (saksopplysninger i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013)

Bevilgning for 2014

I brev 07.03.2014 fra Miljødirektoratet til Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at SNO lokalt og nasjonalparkstyret ble tildelt følgende midler gjennom bestillingsdialogen for 2014:

- SNO lokalt	266 000 kr. (til 6 tiltak)
- Dovrefjell nasjonalparkstyre:	500 000 kr.

Behandling i Dovrefjell nasjonalparkstyre 09.04.2014

Dovrefjell nasjonalparkstyre fattet følgende vedtak i sak nr. 12-2014:

Dovrefjell nasjonalparkstyre fikk i brev 07.03.2014 fra Miljødirektoratet tildelt 500 000 kr. til planer og tiltak i bestillingsdialogen i 2014. Nasjonalparkstyret tildeler disse midlene videre til følgende tiltak:

(Tiltak som det i brev 07.03.2014 er bevilget midler til fra Miljødirektoratet til SNO lokalt, er ikke tatt med.)

Søker / forslag fra	Tiltak	Total-kostnad	Behov for midler	Forslag til tildeling	Vedtak om tildeling
	INFORMASJONS-TILTAK				
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Evt. flytting av infotavla på Bekkelægret.	15 000	15 000	15 000	15 000
Styret for Sætervegen Dalholen – Setalsjølia	Informasjonspunkt for Sætervegen og Nasjonal Turistveg på Dalholen.	200 000	50 000	50 000	50 000
Neset kommune	Skilt mellom Meringdalen og Svartvassbu	?	?	Drift SNO	
Lesja kommune	Skilting og infoplakater til natur- og kulturstien på Dalsida i Lesja	77 750	60 000	60 000	60 000
iNasjonalparker	Kart over innfallsporter og attraksjoner i forhold til verneområdene	80 000	65 000	0	0
Kvikne Utmarksråd	Utvikling av QR-basert informasjon om villrein	74 750	28 500	28 500	28 500
	REGISTRERINGS- OG SKJØTSELSTILTAK				
Kvikne Utmarksråd og Folldal fjellstyre	Registrering av fangstgroper i Knutshø lvo.	52 800	52 800	0	0
Folldal fjellstyre	Opprydding el-gjerde mellom Søndre Knutshø og Heimtjønnshøa.	17 170	5 900	5 900	5 900
NINA v/ Dagmar Hagen	Fjerning av buskfuru ved Kongsvold	?	?	Drift SNO?	
	TILRETTELEGGINGS-TILTAK				
Folldal kommune	Videreføring av tur- og sykkelvegen over Dovrefjell i Folldal kommune.	90 000	90 000	90 000	90 000
Dovre kommune	Rundtur ved rasteplassen ved E6 på Hjerkinnhøgda	250 000	170 000	0	0
Sunnadal kommune	Utsiktspunkt Svøufallet og sti og bru i Åmotan	6 700 000 eks. mva	900 000	0	0
Søker / forslag fra	Tiltak	Total-kostnad	Behov for midler	Forslag til tildeling	Vedtak om tildeling
Molde og Romsdals Turistforening	Sikring av sti i Vikeskaret i Eikesdalsvatnet lvo	6 150	6 150	6 150	6 150

Lesja kommune og Nasset kommune	Planlegging av sykkelsti mellom Naustvika og Aursjøhytta	175 000	100 000	0	0
Lesja kommune	Reparasjon av bru over elva Jora i Jora lvo	220 000	220 000	0	0
Lesja kommune	Forbedring av sti mellom Svartdalslia og Strålsjøen i Jora lvo	25 000	10 000	10 000	10 000
Dovre kommune og Fylkesmannen i Oppland	Planlegging av utkikkspunkt og sti rundt tjønn ved Storrhusranden v/E6	50 000	50 000	50 000	50 000
SNO Dovrefjell	Kanalisering av ferdsel i Strolpsjødalen og kortere rundturer fra Kongsvold	80 000	80 000	80 000	80 000
DNT Oslo og Omegn	Kanalisering av ferdsel mellom Snøheim, Snøhetta og andre topper	?	?	Behov for friske midler	
DNT Oslo og Omegn	Brøyting og vedlikehold av Snøheimveien i 2013	120 000	50 000	0	0
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Flytting av turisthytta Reinsvassbu	?	?	Behov for friske midler	
	ANDRE TILTAK				
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Tilleggsutredning vedr. nye turisthytter ved Loennechenbua og Støljæresetra	?	?		
Dovrefjell nasjonalparkstyre / Prosjekt European Charter	Kurs for moskusguider og andre som driver med organisert ferdsel	100 000	?	54 000	54 000
iNasjonalparker	Kurs for guider / veiledere	65 800	50 000	50 000	50 000
SUM			2 103 350	499 550	499 550

Hvis det ikke er nødvendig å flytte informasjonstavla på Bekkelægret, kan eventuelle midler til dette tiltaket tildeles andre tiltak. Styreleder gis fullmakt til eventuelt å tildele disse midlene til andre tiltak.

Begrunnelser for avslag:

iNasjonalparker tildeles ikke midler til kart over innfallsporter og attraksjoner i forhold til verneområdene, fordi en bør avvente arbeidet med besøksstrategi for Dovrefjell og Rondane.

Kvikne Utmarksråd og Folldal fjellstyre tildeles ikke midler til registrering av fangstgroper i Knutshø landskapsvernområde, fordi kartlegging av kulturminner primært skal dekkes av annen myndighet.

Dovre kommune tildeles ikke midler til tilrettelegging av rundtur ved rasteplassen ved E6 på Hjerkinnhøgda, fordi det er ikke søkt om tillatelse etter verneforskrift / naturmangfoldlov til tiltaket, og fordi kostnadsoverslaget virker for høyt.

Sunndal kommune tildeles ikke midler til bygging av utsiktspunkt ved Svøufallet og utbedring av sti og bru i Åmotan-området, fordi det er ikke søkt om tillatelse etter verneforskrift / naturmangfoldlov til tiltaket.

Lesja kommune og Nettet kommune tildeles ikke midler til planlegging av sykkelsti mellom Naustvike i Lesja og Aursjøhytta i Nettet, fordi det er ikke søkt om tillatelse etter verneforskrift / naturmangfoldlov til tiltaket.

Lesja kommune tildeles ikke midler til reparasjon av utligggerbru over elva Jora ved Nysetra i Jora landskapsvernområde, fordi flere enn Dovrefjell nasjonalparkstyre bør være med og dele på kostnadene til reparasjon av brua.

DNT Oslo og Omegn tildeles ikke midler til kanalisering av ferdsel mellom Snøheim, Snøhetta og andre fjelltopper i området, fordi DNT Oslo og Omegn har ikke oppgitt noe behov for midler.

DNT Oslo og Omegn tildeles ikke midler til brøyting og vedlikehold av Snøheimveien, fordi dette er et formål som midlene i bestillingsdialogen ikke skal brukes til.

DNT Oslo og Omegn og Molde og Romsdals Turistforening tildeles ikke midler til flytting av Reinsvassbu, fordi det foreløpig ikke foreligger noe kostnadsoverslag.

Dovrefjell nasjonalparkstyre tildeles ikke midler til tilleggsutredninger vedr. planene om nye turisthytter ved Loennechenbua og Støljæresetra i Åmotsdalen. Kristiansund og Nordmøre Turistforening bør som tiltakshaver besørge utredning av egne tiltak.

Dovrefjell nasjonalparkstyre fattet på møte 29.09.2014, sak 051/2014, følgende vedtak:

Nasjonalparkstyret gir arbeidsutvalget fullmakt til å omdisponere midler innen bestillingsdialogen til andre pågående eller ferdigstilte prosjekter.

Planer og tiltak i bestillingsdialogen 2014 – status pr. 15.11.2014 (saksopplysninger i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013)

Her følger en gjennomgang av de planene og tiltakene som fikk tildelt midler fra Dovrefjell nasjonalparkstyre 09.04.2014 i sak nr. 12-2014.

INFORMASJONSTILTAK

Evt. flytting av infotavla på Bekkelægret

Utbedring av dammen på Elgsjøen er ferdig, og Glommen og Laagens Brukseierforening utarbeidet vinteren 2014 forslag til plan for arealdisponeringen ved Bekkelægret, bl.a. opparbeiding av ny parkeringsplass. Det var samtidig aktuelt å flytte infotavla som står ved Bekkelægret. Kostnadene ble anslått til ca. 15 000 kr.

Det ble gjennomført en befarings til Bekkelægret 02.06.2014, og på befaringsen ble det foreslått en enklere løsning for ny parkeringsplass. Glommen og Laagens Brukseierforening vil derfor utarbeide nytt forslag til arealplan for Bekkelægret vinteren 2014-15.

Bilde 1: Nåværende parkering ved Bekkelægret.

Informasjonspunkt på Dalholen

Styret i Sætervegen Dalholen – Setalsjølia SA v/ Geir Olav Slåen, har søkt om 50 000 kr. til informasjonspunkt for Sætervegen og Nasjonal Turistveg ved fylkesveg 29, i krysset ved gamle Fjellheim på Dalholen. I planene for et informasjonspunkt inngår også nye og enhetlige skilter langs Sætervegen, og evt. informasjonstavler på strategiske plasser langs vegen.

Formålet er å formidle informasjon om setervegen Dalholen – Setalsjølia ved fylkesvegen og innover hele setervegen. Det er også et ønske om å informere om Nasjonal Turistveg ved fylkesvegen, og informere om verneområdene både ved fylkesvegen, langs setervegen og i området Einunndalen. Det legges opp til et samarbeid med bl.a. Einunndalsvegen og Folldal fjellstyre

Total kostnadsramme er anslått til 200 000 kr.,

Styret i Sætervegen Dalholen – Setalsjølia SA v/ Torleif Borkhus, opplyser i epost 07.11.2014 at prosjektet med informasjonspunkt på Dalholen har blitt satt i gang, og at Statens vegvesen har sagt seg villig til å ha info om Nasjonal Turistveg der. Det er bl.a. utarbeidet tegninger, grunneieravtale, tomteklargjøring og avtale med entreprenør (opplyst i e-post 14.11.2013). Produksjon av infotavler og sittegrupper er i gang. Veilaget har hatt en del utgifter på prosjektet allerede til bl.a. landskaps-arkitekt (27 625 kr), sittegruppe og tavler (a-konto innbetaling på 44 062 kr.). Det er lagt ved kopi av fakturaer på til sammen 71 687 kr.

Entreprenøren som skal anlegge parkeringsplassen og grave strømtilførselen, vil starte med det i år eller senest våren 2015. Det vil også påløpe en del kostnader til

elektrikerarbeid i forbindelse med montering og installasjon av lyspunkter på infopunktet. Det vil også bli gjort en betydelig egeninnsats fra veilaget på prosjektet.

Veilaget er også i gang med ny skilting og informasjonspunkter i Einunndalen. Dette vil bli info på forskjellige plasser strategisk plassert i seterdalen. Det vil også bli info/skilting ved de ulike setrene. Dette er et fellesprosjekt i samarbeid med Einunndalsvegen SA.

Styret i Sætervegen Dalholen – Setalsjølia ønsker å få utbetalt **50 000** kr. til informasjonsprosjektene.

Skilting og utskifting av infoplakatene i natur- og kulturstien på Dalsida i Lesja

Lesja kommune søkte i brev 10.12.2013 om 60 000 kr. til bedre skilting av natur- og kulturstien på Dalsida, og utskifting av informasjonplakatene i stien.

Tiltakene hadde følgende kostnadsoverslag:

Utskifting av informasjonsplakater, Informedia	28 500,-
Skilt (etter nasjonalparkrikemalen) og materiell	12 000,-
Skilt frå E136	3 000,-
Arbeid (ei veke 2 personar)	26 250,-
<u>Materiell tilrettelegging ved post 14</u>	<u>8 000,-</u>
<u>Sum utgifter</u>	<u>77 750,-</u>

(i tillegg kom administrative utgifter)

Bilde 2: Falma informasjonsplakat

Bilde 3: Tilrettelegging over myr

Lesja kommune opplyser i e-post 31.10.2014 at arbeidene stort sett er gjennomført som planlagt. Kloppene er ferdige, og plakater og materialer er kjøpt inn. Lesja fjellstyre har utført arbeidene på oppdrag fra kommunen. Det gjenstår å montere plakaten på tavlene, men det vil fjellstyret utføre i løpet av vinteren. Nytt skilt fra E136 har foreløpig ikke blitt kjøpt inn eller blitt satt opp.

På grunnlag av oppdatert / korrigert rapport fra Lesja fjellstyre 03.11.2014 om bruk av midler, anmoder Lesja kommune om utbetaling av **51 688** kr.

Utvikling av QR-basert informasjon om villrein

Kvikne Utmarksråd søkte i e-post 10.12.2013 om 28 500 kr. til utvikling av QR- (Quick Response) basert informasjon om villrein i 2014.

Kvikne Utmarksråd opplyser i epost 26.09.2014 at de ikke rekker å gjennomføre dette prosjektet i 2014 fordi sommer- og høstsesongen er veldig travel for dem..

REGISTRERINGS- OG SKJØTSELSTILTAK

Opprydding av elektrisk gjerde mellom Søndre Knutshø og Heimtjønnsjøa

Tiltaket har gått ut på å fjerne elektrisk strømtråd, batterier og stolperækker mellom Søndre Knutshø og Heimtjønnsjøa, og å kjøre ut dette. Oppryddingen er et ledd i å holde nasjonalparken fri for søppel, og forhindre at vilt og beitedyr blir påført skader.

Gjerdet ble opprinnelig satt opp i forbindelse med leie av beite for hestefølgene i Kvitdalen og på Bekkelægret.

Folldal fjellstyre skrev i epost 20.02.2014 at ca. halvparten av gjerdet ble ryddet sommeren 2013, og det ble kjørt ned 4 snøskuterlass med ca. 175 stolper, tråd og div.

utstyr i februar 2014. Av bevilget beløp på 17 200 kr. i 2013 gjensto det 5 900 kr. Det ble brukt ca. 10 timer i februar 2014, slik at dette beløpet ble så å si brukt opp. Folldal fjellstyre anmoder derfor i epost 30.10.2014 om utbetaling av **5 910** kr.

Bilde 4: Transport av stolper i februar 2014. Foto: Folldal Fjellstyre

Folldal fjellstyre opplyser også i eposten 20.02.2014 at det gjenstår ca. 1,4 km av gjerdet som ikke har blitt ryddet opp, inkl. ca. 200 stolper, elektrisk tråd og bølgetråd.

TILRETTELEGGINGSTILTAK

Videreføring av tur- og sykkelvegen over Dovrefjell i Folldal kommune

Folldal kommune foreslo i 2012 å videreføre Folldals del av tur- og sykkelvegen over Dovrefjell, fra Folldals grense ved Hjerkinns – gjennom Kvitdalen og ned til Folldal. Det meste av denne traséen fulgte eksisterende stier / traktorveger, men valg av trasé ville prosjektet komme tilbake til, bl.a. etter nærmere avtaler med grunneiere langs strekningen. Dovrefjell nasjonalparkstyre tildelte 90 000 kr. til tiltaket i 2013.

Folldal kommune skrev i epost 01.11.2013 at det planlagte tiltaket om å videreføre tur- og sykkelvegen mellom Hjerkinns og Folldal, ikke ble gjennomført som planlagt i 2013. Etter dialog med Folldal fjellstyre og Statskog har kommunen kommet fram til at det må brukes en annen trasé enn planlagt. Folldal kommune fikk dermed ikke behov for de tildelte midlene på 90 000 kr. i 2013. Folldal kommune søkte derfor i e-post 10.12.2013 om 90.000 kr til videreføring av tur og sykkelvegen over Dovrefjell fra Hjerkinns til Dalholen / Folldal i 2014.

Folldal kommune skriver i epost 07.11.2014 bl.a.:

Prosjektet med sykkelveg fra Hjerkinns til Folldal er påbegynt, men er av ulike årsaker dessverre ikke ferdigstilt iht. omsøkt plan.

Det har vært befaring av strekningen med utførende maskinfører, og mottatt tilbud som stemmer overens med det budsjetterte. Det har blitt hogget ut ca. 5m bred trasé der vi må inn med maskin.

Det har vært dialog med Statens vegvesen som stiller seg positive til å skille sykkelruter fra hovedvei. Dette må samkjøres med sykkelvegprosjektet over Dovrefjell.

Vi søker om å få opprettholde søknaden og midlene, for å kunne jobbe videre med formalitetene gjennom vinteren og slutføre prosjektet i 2015. Budsjettet ser ut til å stemme med tidligere omsøkte midler.

Sikring av stien i Vikeskaret i Eikesdalsvatnet landskapsvernområde

Molde og Romsdals Turistforening har sikret stien i Vikeskaret ved å feste 74 meter ny kjetting med bolter i fjellet. I tillegg er gammel kjetting reparert og boltet på nytt.

Kostnadsoverslaget var på 6 150 kr. Arbeidet er utført av Nettetprospekt v/ Bjørn Magne Øverås, som også har skrevet en rapport om hva som er utført og med en oversikt over utgifter.

Bilde 5: Stien i Vikeskaret. Foto: Nettetprospekt v/ Bjørn Magne Øverås

Molde og Romsdals Turistforening anmoder i epost 31.10.2014 om utbetaling av **6 150 kr.** til tiltaket som er gjennomført.

Forbedring av stien mellom Svartdalslia og Strålsjøen i Jora landskapsvernområde

Lesja kommune søkte i brev 10.12.2013 om 10 000 kr. til forbedring av stien mellom Svartdalslia og Strålsjøen i Jora landskapsvernområde.

Lesja kommune opplyser i epost 31.10.2014 at Lesja fjellstyre har utført oppdraget på vegne av kommunen. Stien har bl.a. blitt drenert i et utsatt område, slik at slitasjen på stien blir mindre der.

Utgiftene til forbedring av stien kom på **7 741 kr.**, og Lesja kommune anmoder i eposten om utbetaling av beløpet.

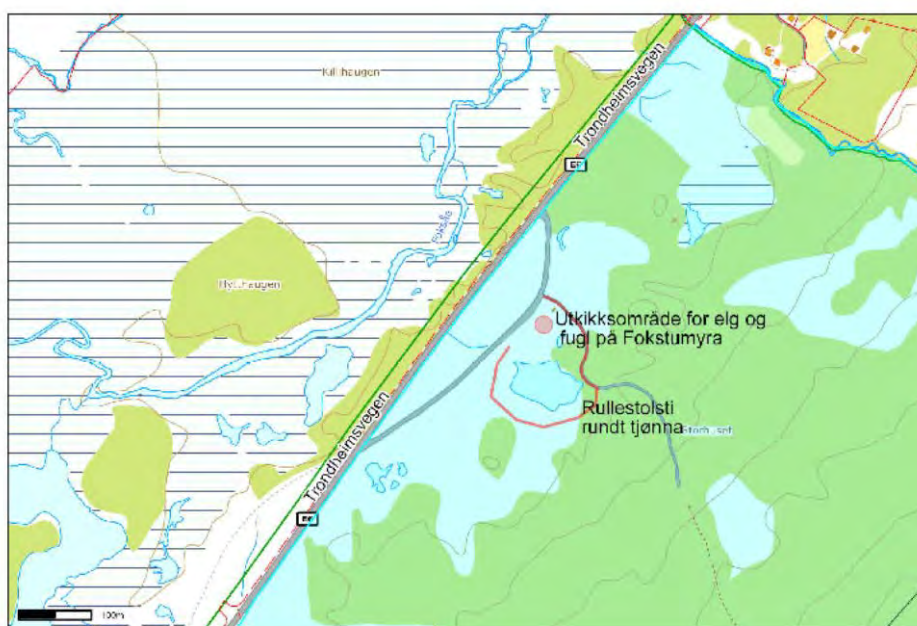
Planlegging av utkikkspunkt for elg og fugl, og planlegging av sti rundt tjønn ved rasteplassen ved E6 ved Storrhusranden

Statens vegvesen fikk 5-6 mill. kr. til utbedring av rasteplasser langs E6 over Dovrefjell i 2014, og rasteplassen ved Storrhusranden som ligger i Fokstugu landskapsvernområde, har blitt utbedret i år.

Dovre kommune foreslo i e-post 10.12.2013 at det kan settes opp et utkikkstårn for elg og fugl utover Fokstumyra naturreservat ved rasteplassen ved Storrhusranden, og opparbeide gang- og rullestolsti rundt ei lita tjønn i nærheten.

Utskrift

Page 1 of 1

<http://kart.regiondata.no/Content/printDynaLeg.asp?Left=516893.06026095&Bottom=6890018.346003095&Right=518158.06026095&...> 14.01.2013

Kart 1: Tidlig forslag til utkikkstårn og sti ved Storrhusranden.

Utkikkstårnet er tenkt som et tilbud til både fuglekikkere, «elg-kikkere» og andre som bare ønsker en liten spasertur og få litt oversikt over området. Utkikkstårnet skal også være tilgjengelig for funksjonshemmede. Det er også planer om å informere om verneområdene i nærheten.

Plassering av utkikkstårnet må sees i sammenheng med planene som Statens vegvesen har for rasteplassen ved Storrhusranden. Utkikkstårnet må tegnes, gangstien må planlegges ferdig, og det må søkes om nødvendige tillatelser bl.a. fra Dovrefjell nasjonalparkstyre og Dovre kommune.

Fylkesmannen i Oppland som er forvaltningsmyndighet for Fokstumyra naturreservat, foreslo i e-post 09.01.2014 at det i bestillingsdialogen for 2014 settes av 50 000 kr. til planlegging / tegning av utkikkstårnet med adkomst, og gang- og rullestolsti rundt den lille tjønna.

Dovre kommune skriver i epost 31.10.2014 bl.a.:

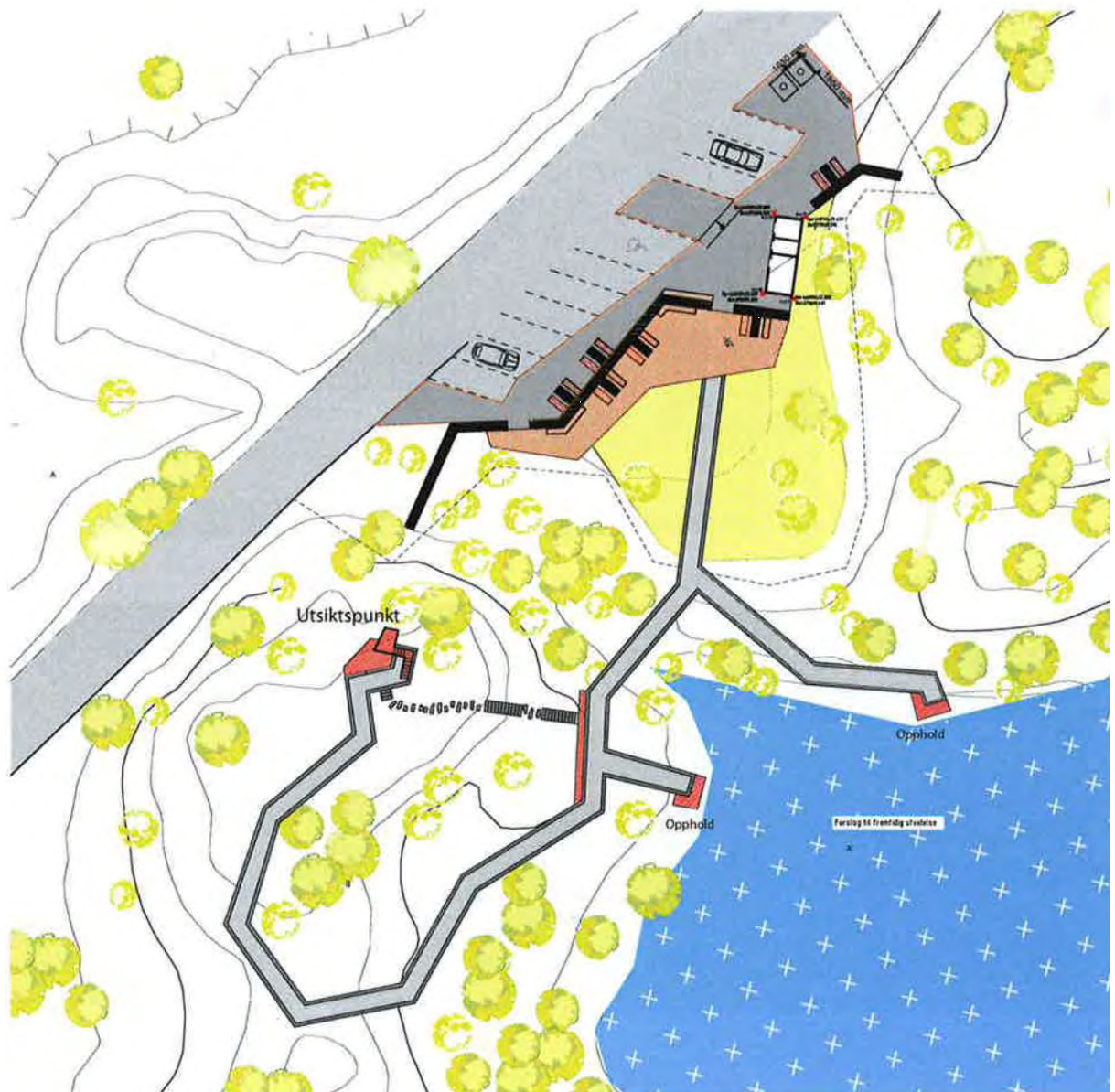
Rapport for arbeidet:

- Planarbeidet for utviklingspunktet er oppstartet.
- Det er inngått avtale med det firmaet og landskapsarkitekten som har planlagt rasteplassen ved Storrhusranden for Statens Vegvesen (Grindaker AS v/landskapsarkitekt Lars Flugsrud). Slik vil de to prosjektene som ligger innenfor det samme geografiske området, få et felles preg og med samme materialvalg.
- Det har vært holdt en befaring med landskapsarkitekten der bl.a. repr. for SNO, Dovrefjell nasjonalparkstyre og kommunen deltok.
- Det er videre mottatt et forslag til utforming på utviklingspunktet med utgangspunkt i det som ble diskutert på befaringsen (jf. vedlegg). Dette utkastet viser en tilrettelegging som harmonerer godt med tilretteleggingen av rasteplassfunksjonene som nå er under arbeid på rasteplassen.
- Det er foretatt en delutbetaling for deler av arbeidet som er gjennomført med i underkant av 20 000 kr. Avtalen er at det med det første skal utbetales ytterligere 20 000 kr for å dekke gjennomført arbeid. Restbeløpet på 10 000 kr skal utbetales når arbeidet er slutført i løpet av desember 2014.
- Planarbeidet vil være slutført innen utgangen av 2014.
- Det er ut fra dette for tidlig å sette opp en sluttrapport og et sluttregnskap for prosjektet.

Det som gjenstår i denne planprosessen er:

- Vi lokalt må ha et møte, helst sammen med arkitekten (som f.eks. videomøte)
- Vi må bli enig om endelig utformingen, ev. justeringer i forhold til forslaget fra arkitekten, ev. en noe mer detaljert beskrivelse av tiltaket.
- Avtalen med konsulent forutsetter at det skal utarbeides en grov kalkyle for tiltaket slik at vi ut fra det kan budsjettere og gå videre ut mot entreprenører.

Dovre kommune ber i epost 31.10.2014 om utbetaling av **50 000** kr.

Illustrasjon 1: Planforslag fra Grinaker AS til utkikkstårn og sti ved Storrusranden

Illustrasjon 2: Forslag fra Grinaker AS til utkikkstårn og sti ved Storrusranden.

Tiltak for å kanalisere ferdselen i Stroplsjødalen og legge til rette for kortere turer fra Kongs vold fjellstue

Statens naturoppsyn Dovrefjell v/ Arne Johs. Mortensen, foreslo i notat 13.12.2014 (i e-post 14.12.2013) tiltak for å kanalisere ferdselen i Stroplsjødalen, og øke graden av tilrettelegging for kortere turer fra Kongsvold fjellstue.

I notatet fra Statens naturoppsyn Dovrefjell går det bl.a. fram:

Bakgrunnen for disse forslagene er den kunnskapen som er samlet om ferdselen i Stroplsjødalen gjennom 8 års ferdselsregistreringer, samt kunnskapen fra FoU-rapporten *Horisont Snøhetta*.

Trafikken inn dalen skjer i hovedsak via tre innfallsporter fra øst:

- Fra Kongsvold fjellstue, søre sti
- Fra Kongsvold fjellstue / Kongsvold stasjon, nordre sti
- Fra Grønbakken

Rapporten *Horisont Snøhetta* konkluderte med at når trafikken forbi Stropla / Kalvella blir mer enn ca. 30 passeringer pr dag, så inntreer det en begynnende barriereeffekt på reinen i området, som øker videre til ca. 220 passeringer pr. dag, hvor barriereeffekten er fullstendig. I 2013 var trafikken høyere enn 30 passeringer pr dag i over 60 % av dagene i juli, august og september.

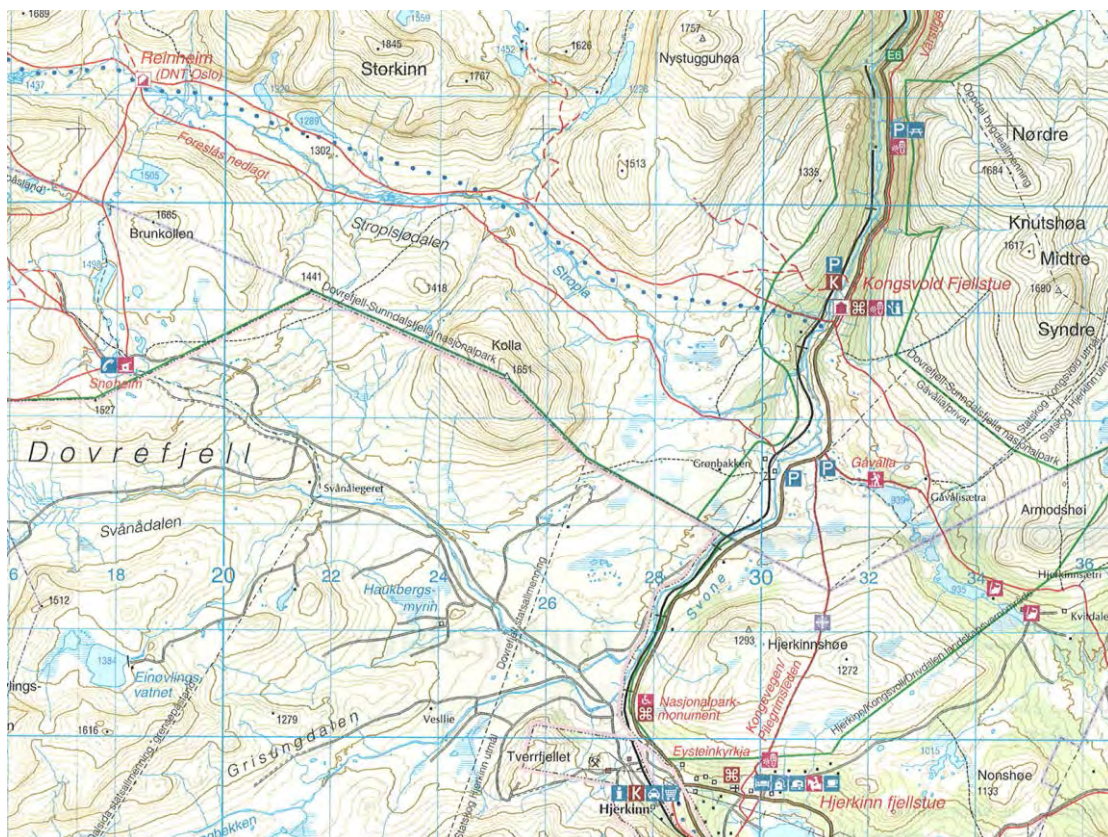
- Kan en gjøre kanaliseringstiltak som bidrar til å redusere trafikken innover dalen, samtidig som turmulighetene i området opprettholdes?

Tiltak som kan bidra til å kanalisere / redusere ferdselen i Stroplsjødalen, samtidig som en tilrettelegger bedre for dagsturister:

1. Etablering av rundløype med start og stopp på Kongsvold fjellstue (ca. 9 km)
2. Samle alle stiene og vinterløypene på nordsida av Kalvella
3. Etablere Høgsnyta som turmål / topptur- / dagsturmål

Budsjett:

Befaringer/detaljplanlegging	5 000
Utarbeidelse av info	20 000
Produksjon av tavler/plakater	30 000
Merking av nye traseer	10 000
Fjerning av DNT-merking	10 000
Diverse	5 000
Sum:	80 000

Kart 2: Kart over en del av Dovrefjellområdet.

De foreslåtte tiltakene for å kanalisere / redusere ferdselen ble diskutert på møte 02.10.2014 med deltakere fra Kongs vold fjellstue, Statskog, DNT Oslo og Omegn, Norsk institutt for naturforskning, Statens naturoppsyn Dovrefjell og sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Statens naturoppsyn Dovrefjell viser i epost 23.10.2014 til møtet på Kongs vold 02.10.2014, og opplyser at det er bestemt å utarbeide et forslag til plan for tilrettelegging i Stropelsjødalen med utgangspunkt i vedtak i nasjonalparkstyret i sak 012-2014.

Statens naturoppsyn Dovrefjell har drøftet med Oppdal Bygdeallmenning om de kan utføre noe av det praktiske arbeidet. Det har Oppdal Bygdeallmenning bekreftet at de kan. I hvilken grad det må kjøpes tjenester fra andre aktører, har ikke SNO-Dovrefjell klarlagt ennå.

Statens naturoppsyn Dovrefjell foreslår derfor å overføre **80 000** kr. til Oppdal Bygdeallmenning, siden de blir sentrale i arbeidet.

ANDRE TILTAK

Kurs for moskusguider og andre som driver med organisert ferdsel

De fleste bedriftene som driver med moskusguiding fornyet sine tillatelser til organisert ferdsel i 2014, og det var behov for å ha et kurs våren 2014. I tillegg var det aktuelt å ha et kurs for andre aktører som også driver med ulike former for organisert ferdsel.

Dovrefjell nasjonalparkstyre bevilget derfor 54 000 kr. til et slikt kurs, men på grunn av bemanningssituasjonen våren 2014, hadde sekretariatet ikke kapasitet til å arrangere dette kurset.

Kurs for guider / veiledere

iNasjonalparker søkte i e-post 03.12.2013 om 50 000 kr til kurs for guider / veiledere ved bl.a. Folldal nasjonalparksenter og Sunndal nasjonalparksenter. Kostnadsoverslaget var på 65 800 kr:

Innleide kompetanse, totalt 40 timer kurs a kr. 700,- pr. time inkl. mva	28 000,-
Forberedelser, totalt 20 timer a kr. 700,- pr. time inkl. mva	14 000,-
Lunsj, åtte personer, 3 lunsjer a kr. 200,- pr. pers	4 800,-
Transport	2 000,-
Planlegging og koordinering	5 000,-
Leie av lokaler	1 000,-
Utarbeiding av kunnskapsperm	20 000,-
<u>Div. materiell</u>	<u>1 000,-</u>
Sum:	65 800,-

iNasjonalparker skriver i brev 30.10.2014 (vedlagt epost 31.10.2014) at stiftelsen i 2014 har gjennomført følgende:

- Kurs for fire ansatte ved Folldal nasjonalparksenter – en dag.
- Kurs for seks ansatte ved Sunndal nasjonalparksenter – to halve dager.
- Befaring / kurs for daglig ledere ved Sunndal nasjonalparksenter, Folldal nasjonalparksenter og Oppdal nasjonalparkinfo – en dag.

Utgiftene til kursene og befaringsen kom på 47 409 kr. Budsjettet til iNasjonalparker forutsatte en egenandel på 23 %, og iNasjonalparker anmoder derfor om utbetaling av **36 500** kr.

Det er ikke utarbeidet en kunnskapsperm som det også ble søkt om midler til.

iNasjonalparker ønsker å få overført restbeløpet på **13 500** kr., med tanke på gjentak av opplegget i 2015. Dette beløpet kan overføres til neste år i iNasjonalparker.

Retningslinjer for saksbehandlingen (saksopplysninger i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013)

Retningslinjer for saksbehandlingen går fram av notat fra Miljødirektoratet / SNO sentralt 02.12.2013: Opplegg for gjennomføring av bestillingsdialog mellom nasjonalpark- / verneområdestyrer og SNO for 2014, og DN-notat 2007-1: Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder

Føringer for statlige tiltaksmidler for verneområdene – post 1420.31

Prioritering og planlegging av tiltaksmidlene over post 1420.31 (tidligere 1426.30) til tiltak i verneområder, inngår i bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten og lokalt SNO.

Budsjettposten er for 2014 redusert med 10 mill. kroner i forhold til de siste årene. Reduksjonen medfører at det i 2014 vil være begrenset rom for «ekstraordinære» tiltak, men at fullføringen av påbegynte tiltak, videreføring av igangsatt skjøtsel, vedlikehold av info- og tilretteleggingstiltak osv. bør prioriteres først.

Budsjettpost 1420.31 Tiltak i verneområder (Prop. 1 S (2013-2014) har følgende føring: Midlane dekkjer statlege investeringsutgifter og tiltak i verneområde. Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiane, inkludert utgifter til informasjon, skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfatter opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Tiltaka kan òg omfatte etablering av parkeringsplassar i tilknytning til verneområda. 8 mill. kroner av løyvinga er tiltaksmidler til verneområdestyra. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- / skjøtelsplan og andre relevante styringsdokument.

I e-post 20.03.2014 fra Miljødirektoratet presiseres det at midlene skal gå til tiltak i verneområdene, og ikke brukes som tilskudd til f.eks. å støtte andre aktørers prosjekter.

Andre generelle føringer

DN-notat 2007-1: Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, side 17-19, om overordnet prioritering av verneområder (pkt. A), prioritering av skjøtsel (pkt. B), og prioriterte tilretteleggings- og informasjonstiltak (pkt. C), skal så langt som mulig legges til grunn for bestillingsdialogen 2013.

I DN-notat 2007-1 (s. 19) står det følgende om prioriterte tilretteleggings- og informasjons-tiltak (pkt. C):

Fysisk tilrettelegging inkl. informasjon i eller ved verneområder er ofte et nødvendig tiltak for å ivareta eller fremme verneformålet. Følgende tiltak bør prioriteres (opplistingen er i prioritert rekkefølge):

1. Tiltak for å styre ferdsel bort fra sårbare områder der det ikke bør være ferdsel, eller for å styre ferdsel i / inntil sårbare områder (severdigheter).
2. Tilretteleggings- og informasjonstiltak ved innfallsporter for å få gode atkomster til verneområdene for de besøkende, særlig ved store og andre bruksintensive verneområder.
3. Tilrettelegging for eksisterende ferdsel for å hindre slitasje på vegetasjon og jordsmonn og for å bedre framkommeligheten.
4. Tilretteleggings- og informasjonstiltak som f.eks. naturstier og fugletårn for å fremme friluftslivet, formidle verneverdiene og øke opplevelsesverdien (utstillingsområder).

Miljødirektoratet / SNO presiserer i notatet av 02.12.2013 viktigheten av god planlegging i forkant av tiltak, spesielt i forbindelse med større prosjekter. Det er bl.a. behov for å ha nødvendige tillatelser etter annet lovverk, og nødvendige avtaler for gjennomføringen av tiltaket. Det er viktig med en realistisk framdriftsplan. Ved bestilling av spesielt sammensatte og / eller kostbare tiltak, skal det gis en beskrivelse av hva tiltaket går ut på, inkl. kostnadsberegninger knyttet til tiltaket.

Dersom klimatiske forhold eller andre forhold gjør at enkelttiltak kan og bør realiseres før det formelle tildelingstidspunktet, må tiltaket forhåndsklareres med SNO sentralt. Forhåndsklareringen forutsetter imidlertid at tiltaket i utgangspunktet er og vil bli høyt prioritert i den endelige bestillingen.

Rapportering og omdisponeringer

Rapportering av mer- / mindreforbruk skal skje i forbindelse med foreløpig årsrapport pr. 31.08.2014 og endelig årsrapport pr. 31.12.2014. Samtidig med endelig årsrapport skal det i 2014 rapporteres på enkelttiltak finansiert over post 1420.31 via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, og hvor det ikke er aktuelt å omdisponere til andre prioriterte tiltak, må fortløpende rapporteres til SNO sentralt. Tilsvarende rapportering skal skje til SNO sentralt for tiltak med underforbruk, hvor det da blir frigjort ledige tiltaksmidler.

I e-post 20.03.2014 fra Miljødirektoratet blir det bl.a. opplyst:

Dersom det oppstår behov for gjennomføring av tiltak som ikke er nevnt i innmeldingen, står dere fritt til å omdisponere dem så lenge tiltaket er innenfor postformålet. Er det snakk om betydelige summer, ber vi dere for sikkerhets skyld ta kontakt med Miljødirektoratet ved SNO sentralt før omdisponeringen.

Oppsummering – anmodninger og ønsker om utbetaling av midler (saksopplysninger i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013)

Pr. 15.11.2014 har Dovrefjell nasjonalparkstyre mottatt anmodning om utbetaling av følgende midler:

Sætervegen Dalholen-Setalsjølia – informasjonstiltak:	50 000 kr.
Lesja kommune – informasjonstiltak på Dalsida:	51 688 kr.
Folldal fjellstyre – opprydding gjerde:	5 910 kr.
Molde og Romsdals Turistforening – sikring sti Vikeskaret:	6 150 kr.
Lesja kommune – forbedring av stien fra Svartdalslia:	7 741 kr.
Dovre kommune – planlegging utkikkspunkt og sti ved Storrhusranden:	50 000 kr.
<u>iNasjonalparker – kurs for guider og veiledere:</u>	<u>36 500 kr.</u>
<u>Sum anmodning om utbetaling av midler:</u>	<u>207 989 kr.</u>

Pr. 15.11.2014 har Dovrefjell nasjonalparkstyre mottatt ønsker om utbetaling av følgende midler:

SNO Dovrefjell – kanalisering ferdsel i Stroplesjødalen:	80 000 kr
<u>iNasjonalparker – kurs for guider og veiledere i 2015</u>	<u>13 500 kr.</u>
<u>Sum ønsker om utbetaling av midler:</u>	<u>93 500 kr.</u>

Status pr. 15.11.2014 er at Dovrefjell nasjonalparkstyre i bestillingsdialogen 2013 har:

- En belastningsfullmakt på: 500 000 kr.
- Anmodninger om utbetalinger på tilsammen: 207 989 kr.
- **Ledige midler på tilsammen: 292 011 kr.**
- Ønsker om utbetaling (uten fakturaer eller regnskap): 93 500 kr.

Aktuelle prosjekter og tiltak som har behov for midler (saksopplysninger i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013)

Forlag til aktuelle prosjekter og tiltak som kan ha behov for midler (se under):

- Tilleggsutredning i forbindelse med planene om nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen.
- Prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta-området.

Tilleggsutredninger i forbindelse med planene om nye turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i Åmotsdalen

Det vises til sak nr. 115-2013 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 23.09.2013.

Kristiansund og Nordmøre Turistforening har søkt om å bygge nye turisthytter ved Loennechenbua og Støljæresetra i Åmotsdalen. FoU-prosjektet villrein og ferdsel i Snøhettaområdet, tok ikke med disse turisthyttene som problemstillinger, og det er behov for en tilleggsutredning om hvordan nye turisthytter kan føre til økt ferdsel og påvirke villreinen i Snøhettaområdet.

AU i Dovrefjell nasjonalparkstyre gikk i møte 12.08.2013, sak nr. 105-2013, inn for å be om tilbud fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) på en tilleggsutredning om hvordan nye turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i Åmotsdalen, kan / vil føre til økt ferdsel og påvirke villreinen i Snøhetta villreinområde.

NINA sendte i e-post 12.09.2013 tilbud på en tilleggsutredning til **160 000** kr.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtok i møte 23.09.2013, sak nr. 115-2013, å godta tilbudet på en tilleggsutredning fra NINA, men tok forbehold om medfinansiering fra andre aktører. Nasjonalparkstyret bevilget samtidig inntil 65 000 kr. av de uspesifiserte tiltaksmidlene i bestillingsdialogen 2013, til utarbeiding av tilleggsutredningen.

Det var ikke mulig å oppnå medfinansiering fra andre aktører i løpet av høsten 2013, og midlene, 65 000 kr., ble i møte i nasjonalparkstyret 02.12.2013 i sak nr. 143-2013, omdisponert til andre formål.

NINA v/ Vegard Gundersen opplyser i epost 12.11.2014 at tilbudet om tilleggsutredning i forbindelse med nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen, som ble sendt fra NINA 12.09.2013, står fortsatt ved lag, og NINA kan levere utredningen innen 1. kvartal 2015.

NINA kan skrive bindende avtale om rammene for prosjektet hvis AU i Dovrefjell nasjonalparkstyre bestemmer seg for å bestille tilleggsutredningen. Når det foreligger bindende avtale, kan NINA fakturere utredningen i 2014.

Prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta villreinområde

FoU-prosjektet villrein, ferdsel og næringsliv i Snøhetta villreinområde, som var et stort flerårig og tverrfaglig prosjekt, ble avsluttet i mars 2013. I sluttrapporten "Horisont Snøhetta" kom det fram flere anbefalinger om framtidig forvaltning og overvåking.

På bakgrunn av resultatene i dette prosjektet, sendte Direktoratet for naturforvaltning et innspill til Miljøverndepartementet i april 2013, med konkrete tilrådninger om at «det så raskt som mulig etableres et program for videre overvåking og innhenting av kunnskap i Snøhetta-området».

Fram til og med 2011 var Snøheimveien, som går fra Hjerkinntil Snøheim turisthytte, åpen for biltrafikk. Fra og med 2012 har vegen vært stengt for privat biltrafikk, og man har i stedet kunnet benytte seg av skyttelbuss innover til Snøheim.

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Forsvarsdepartementet (FD) uttalte i statsbudsjettet for 2014 (Prop.1 S (2013-2014)) at de ønsker å videreføre skyttelbussregimet fram til 2017, med samtidig overvåking av og innhenting av kunnskap om trafikk og ferdselsutvikling i området. Endelig avgjørelse om Snøheimveien skal på bakgrunn av dette, tas i 2017.

KLD og FD vil med andre ord opprettholde ordningen med stenging av vegen for privatbiler, og videreføre bruk av skyttelbuss inn til Snøheim i perioden 2014 til 2017, da endelig avgjørelse om Snøheimveien skal tas.

Det er usikkert i hvilken grad skyttelbussregimet inn til Snøheim vil ha ønsket effekt. Det er også et behov for å følge utviklingen i dette området slik at forvaltningen kan dokumentere eventuelle endringer i ferdselsmønster og villreinens bruk av området. KLD har derfor gitt Miljødirektoratet, i samarbeid med fylkesmennene i Oppland og Sør-Trøndelag og Forsvarsbygg, i oppdrag «å sørge for overvåking og kunnskap om trafikk og ferdselsutvikling på Snøheimveien og i Hjerkinntil Snøhetta-området i forhold til villreinens arealbruk».

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø opplyste i brev til Miljødirektoratet 07.10.2013, at det er ønskelig å få til en samordning av videre overvåking av villrein og ferdsel i sentrale deler av Snøhetta villreinområde. Villreinnemnda anbefalte at Miljødirektoratet inviterte aktuelle aktører til et møte for nærmere drøfting og avklaring av både behov for finansiering og videre overvåking.

Etter signaler gitt av KLD og FD tok Miljødirektoratet våren 2014 initiativ til et oppstartsmøte for videre overvåking i Snøhetta-området. Styringsgruppa fra det forrige FoU-prosjektet, inkludert representanter fra Dovrefjell nasjonalparkstyre, ble invitert til oppstartsmøtet på Hjerkinntil 13.03.2014, og fungerer foreløpig som interimsstyre for det nye overvåkingsprosjektet.

På møtet skisserte Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/ Olav Strand og Vegard Gundersen, et forskningsopplegg der 10 simler ble GPS-merket i både øst- og vestområdet i løpet av mars 2014. Innhenting av ferdselsdata blir konsentrert til Hjerkinntilplatået, men det er også aktuelt å plassere ferdselstellere på andre lokaliteter. Det er naturlig å sette ut automatiske ferdselstellere hvert år, for å få gode langtidsserier. Det er også aktuelt å gjennomføre en GPS-studie og brukerundersøkelse blant de besøkende, men dette kan med fordel vente noen år. Det ble presisert at selv om det er «Hjerkinntil-Snøhettaområdet» som er nevnt i oppdraget fra KLD, er en avhengige av både villrein- og ferdselsdata fra et større område for å se helheten.

Overvåknings- og kunnskapsbehovet knyttes til tre hovedtema:

- Villreinens arealbruk
- Ferdsel og brukere i området
- Bruk av kunnskap i forvaltningen og som grunnlag for bevaring

Deltakerne på møtet 13.03.2014 var positive til videre kunnskapsinnhenting i området, og var også positive til å bli med på et spleiselag. Lederen i Dovrefjell nasjonalparkstyre signaliserte på møtet at nasjonalparkstyret hadde midler som kunne settes inn i prosjektet. Miljødirektoratet hadde også fått positive signaler fra departementet i forhold til økonomi, og var optimistisk med tanke på finansiering.

NINA er faglig ansvarlig for prosjektet, og Norsk Villreinsenter Nord har sekretærfunksjonen. NINA v/ Olav Strand skal bl.a. utarbeide utkast til prosjektbeskrivelse, og Villreinsenteret skal sette opp en oversikt over mulig og forventet finansiering med utgangspunkt i signalene som kom fram på møtet 13.03.2014.

I mars 2014 (uke 13) gjennomførte NINA GPS-merking av 7 simler i østområdet, og 3 simler i vestområdet

I et notat 12.11.2014 skriver Norsk Villreinsenter Nord bl.a. følgende om finansieringsbehovet for prosjektet pr. november 2014:

Det 4-årige prosjektet har et årlig finansieringsbehov på kr 1 040 000. Prioritering og fordeling av tildelte midler vil skje etter avklaring i styringsgruppa. Miljødirektoratet bidrar med 600 000 kr i 2014. Det er i tillegg behov for et spleiselag blant berørte aktører i området. Pr. 12. november 2014 har Villreinsutvalget i Snøhetta, Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø, SNO og Oppland fylkeskommune bevilget midler til prosjektet. Prosjektet mangler pr. dags dato 150 000 kr for å nå finansieringsbehovet i 2014. Sekretær for interimsstyret har imidlertid fått positive signaler fra to aktører til om til sammen 50 000 kr, og håper med det å nå 940 000 kr innen utgangen av 2014. Gjenstående finansieringsbehov blir da **100 000** kr. På vegne av interimsstyret håper Norsk Villreinsenter Nord at nasjonalparkstyret kan følge opp signalene som ble gitt på oppstartsmøtet, og imøtekomme finansieringsbehovet for 2014.

Det skal være et nytt møte i prosjektet 09.12.2014, og prosjektet skal rapporteres i 2017.

Vurdering og forslag til omdisponering av ledige midler i bestillingsdialogen 2014 (vurdering i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013)

Statens naturoppsyn Dovrefjell har foreslått at det overføres 80 000 kr. til Oppdal Bygdeallmenning med tanke på å kanalisere ferdselen i Stroppljødalen i 2015. iNasjonalparker ønsker også å få overført 13 500 kr., med tanke på gjentak av kursopplegget for guider / veiledere i 2015.

Felles for begge disse tiltakene er at det ikke foreligger noen faktura, regnskap eller skriftlige avtaler om bruken av midlene. Det er dermed ikke grunnlag for å overføre disse midlene.

Sekretariatet foreslår derfor at de ledige midlene i bestillingsdialogen 2014, **292 011 kr.** omdisponeres slik:

Tilleggsutredning i forbindelse med planene om nye turisthytter:	160 000 kr.
<u>Prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta-området:</u>	<u>132 000 kr.</u>
<u>Sum omdisponering av midler:</u>	<u>292 000 kr.</u>

Forslag til omdisponering av ledige midler i bestillingsdialogen 2014, legges fram til diskusjon og vedtak i Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Forslag til vedtak – innstilling i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013

Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre går inn for at de ledige midlene i bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn 2014, omdisponeres slik:

Tilleggsutredning i forbindelse med planene om nye turisthytter:	160 000 kr.
<u>Prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta-området:</u>	<u>132 000 kr.</u>
<u>Sum omdisponering av midler:</u>	<u>292 000 kr.</u>

Behandling av sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013

Toril Melheim Strand tok opp spørsmål om utbetaling av i sin tid tildelte midler fra Dovrefjellrådet (fra European Charter / verdiskapningsprogrammet til delfinansiering av turvei til Mardalsfossen). Jf. sak nr. 15-2014 i styret 09.04.2014. Dette prosjektet var i sin tid tildelt 100 000 kr. til planlegging og 200 000 kr. til gjennomføring.

Videre ble Dovrefjellaksen nevnt som et mulig prosjekt for tildeling (Møyfrid Brendryen). Her mangler tilfredsstillende oversikt over bruk av tidligere tildelte midler.

Bent Fasteraune mener at fysiske tiltak bør prioriteres, så sant mulig.

Forslag fra Toril Melheim Strand:

Under forutsetning av at det framlegges en tilfredsstillende rapport for ferdigstilling av veiprojektet til Mardalsfossen og at Statens naturoppsyn godkjenner en slik utbetaling, bevilges kr 200 000,- til dette prosjektet i samsvar med tidligere vedtak [i Dovrefjellrådet]¹. Restmidlene, kr 92 000,- overføres prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhettaområdet, som bevilgning for årene 2014 og 2015.

Avstemning:

- Enstemmig for forslag fra Toril Melheim Strand.

---

¹ Redaksjonell presisering fra Lars Børve etter godkjenningsrunden hos møtedeltakerne.

Møyfrid Brendryen ba administrasjonen anmode KNT om å dekke kostnadene ved utredning av effekter på villreinen av utvidelse av Loennechenbua og etablering av selvbetjent hytte på Stølgjerdsetra.

Vedtak i sak nr. 067-2014 i AU-møte 18.11.2013

Under forutsetning av at det framlegges en tilfredsstillende rapport for ferdigstilling av veiprojektet til Mardalsfossen og at Statens naturoppsyn godkjenner en slik utbetaling, bevilges kr 200 000,- til dette prosjektet i samsvar med tidligere vedtak [i Dovrefjellrådet]². Restmidlene, kr 92 000,-, overføres prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhettaområdet, som bevilgning for årene 2014 og 2015.

Nye dokumenter

- 08.12.2010: Søknad fra Nasset kommune til Dovrefjellrådet om midler til gjennomføring av forprosjekt Mardalsfossen.
- 17.02.2011: Søknad fra Vekstkommuneprogrammet v/ Nasset Næringshage til Dovrefjellrådet – om midler til ny turveg og tursti mm. til Mardalsfossen.
- 13.01.2011: Brev fra Nasset kommune til Dovrefjellrådet – Oversendingsbrev spelemiddelsøknader 2011frå Nasset kommune.
- 13.01.2011: Brev fra Nasset kommune til Vekstkommuneprogrammet v/ Nasset næringshage - Idrettsfunksjonell godkjenning av ny vei til Mardalsfossen.
- 01.03.2011: Brev fra Dovrefjellrådet til Nasset kommune – Verdiskapingsprogrammet – tilskudd til prosjekter (European / Green charter) – tildeling til forprosjekt Turvei til Mardalsfossen.
- 01.03.2011: Brev fra Dovrefjellrådet til Nasset kommune – Verdiskapingsprogrammet – tilskudd til prosjekter (European / Green charter) – tildeling til hovedprosjekt Turvei til Mardalsfossen.
- 23.06.2011: Brev fra Miljøverndepartementet v/ statsråden – Oppgavene til Dovrefjell nasjonalparkstyre og videreføring av Dovrefjellrådet.
- 26.07.2011: Vekstkommuneprogrammet – Forprosjekt ny vei Mardalsfossen.
- Jan. 2012: Miljøverndepartementet: Veileder – Naturmangfoldloven kapittel II.
- 02.12.2013: Sluttrapport Turvei Mardalsfossen
- 09.08.2013: Brev fra Nasset kommune til Møre og Romsdal fylkeskommune – Ferdigattest – Mardalsfossen turveg del I.
- 26.09.2013: Brev fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal til Møre og Romsdal fylkeskommune, kulturavdelinga – Revisjonsuttalelse vedr. Mardalsfossen turveg del 1.
- 03.12.2013: Epost fra Miljødirektoratet /SNO sentralt vedrørende bestillingsdialogen for 2014, med notat av 02.12.2013 vedlagt.

---

² Som forrige.

- 13.01.2014: Brev fra Vekstkommuneprogrammet, Nesset kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre, Prosjekt European Charter – Søknad om utbetalt bevilgning forprosjekt Mardalsfossen.
- 07.03.2014: Brev fra Miljødirektoratet til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Midler til forvaltning av nasjonalparker og tilhørende verneområder.
- 09.04.2014: Brev fra Vekstkommuneprogrammet, Nesset kommune til Møre og Romsdal fylkeskommune – Søknad om utbetaling av sluttoppgjør spillemidler fase 2.
- 24.04.2014: Brev fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal til Møre og Romsdal fylkeskommune, kulturavdelinga – Revisjonsuttalelse vedr. Mardalsfossen turveg del 2.
- 17.11.2014: Epost fra Norsk Villreinsenter Nord - Møteinnkalling til overvåkingsprosjektet i Snøhetta på Hjerkin 09.12.2014
- 18.11.2014: Møtebok for sak 067/2014 i Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre: Planer og tiltak i bestillingsdialogen mellom Statens naturoppsyn og Dovrefjell nasjonalparkstyre 2014 – utbetaling og omdisponering av midler.
- 19.11.2014: Epost fra Nesset kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. ny turvei til Mardalsfossen.
- 20.11.2014: Epost fra sekretariatet i Dovrefjell nasjonalparkstyre til medlemmene i Arbeidsutvalget vedr. tilleggsutredninger i forbindelse med søknadene fra KNT om nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen.
- 27.11.2014: Epost fra Nesset kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedr. ny turvei til Mardalsfossen.

Nye saksopplysninger - ny turvei til Mardalsfossen

Nesset kommune søkte 08.12.2010 Dovrefjellrådet om 100 000 kr. til gjennomføring av forprosjektet for ny vei til Mardalsfossen. Forprosjektet hadde en kostnadsramme på 275 000 kr. Målet med forprosjektet var bl.a. å planlegge hovedprosjektet med detaljert budsjett, finansieringsplan og fremdriftsplan.

Vekstkommuneprosjektet v/ Nesset Næringshage søkte deretter 17.02.2011 Dovrefjellrådet om 200 000 kr. i tilskudd til å gjennomføre fase 1 i hovedprosjektet i prosjektet ny turvei til Mardalsfossen.

Hovedprosjektet var delt i 2 faser, og gikk ut på å levere:

- Turvei, ca. 1500 meter opp til bro. (Fase 1)
- Informasjonsstasjoner med formidling av historie, kultur og verneverdige forhold. (Fase 1)
- Bro. (Fase 2)
- Tursti, ca. 800 meter fra bro og opp til utkikkspunkt under fossen. (Fase 2)
- Tilrettelegge særlig vern av områder som er spesielt utsatt og som inneholder sjeldne biotopforekomster. (Fase 1 og 2)

Kostnadsoverslaget for fase 1 var opprinnelig 1 423 125 kr., men ble endret til 1 307 500 i forprosjektet. Kostnadsoverslaget for fase 2 var 1 493 750.

Finansieringsplanen for fase 1 og 2 var:

Fase1 Turvei og informasjonsstasjoner:

Spillemidler:	kr.	680 000
Miljøfondet:	kr.	125 000
Utviklingsfondet:	kr.	200 000
Dovrefjellrådet:	kr.	200 000
Dugnad:	kr.	198 000
<u>Sum:</u>	<u>kr.</u>	<u>1 403 000</u>

dvs. 95 500 kr. mer enn kostnadsoverslaget i forprosjektet.

Fase 2 Bro – 2012:

Spillemidler:	kr.	700 000
Miljøfondet:	kr.	125 000
Kraftfondet:	kr.	300 000
Andre private:	kr.	200 000
Dugnad:	kr.	168 750
<u>Sum:</u>	<u>kr.</u>	<u>1 493 750</u>

I brev fra Nesset kommune til Dovrefjellrådet 13.01.2011 går det fram at prosjektet ny vei til Mardalsfossen, er forankret og prioritert i kommunens Handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet.

Dovrefjellrådet bevilget i brev til Nesset kommune 01.03.2011 100 000 kr til forprosjektet. I brevet går det bl.a. fram:

Prosjektet utgjør opptakten for å utvikle Mardalsfossen som et besøksmål, som er satt opp som ett av 7 fyrtårn av Dovrefjellrådets Charterplan, DFR´s plan for bærekraftig reiseliv for Dovrefjell nasjonalparkområde, og inngår og ligger også innenfor arbeids- og budsjetttrammene til Verdiskapings-programmet «Naturarven som verdiskaper», som Dovrefjellrådet har fått bevilget midler fra.

Dovrefjellrådet forutsatte ferdigstilling og rapportering, med bekreftelse på at tiltaket var gjennomført, i form av ferdig forprosjekt, innen 30.06.2011.

Dovrefjellrådet bevilget også i brev til Nesset kommune 01.03.2011 200 000 kr. til fase 1 i hovedprosjektet. I brevet går det bl.a. fram:

Dovrefjellrådet har midler fra Verdiskapingsprogrammet. Innenfor budsjettet for 2011 er det en særskilt post til utvikling / oppfølging av fyrtårnene i DFR´s plan for bærekraftig reiseliv. Mardalsfossenprosjektet er ett av disse fyrtårn.

Dovrefjellrådet forutsatte at prosjektet skulle være gjennomført i tråd med intensjonen, dvs. senest sommer/høst 2012.

Hensikten med Fyrtårnene i Dovrefjellrådets plan for bærekraftig reiseliv, var en «utvikling til en mer attraktiv naturbasert attraksjon og reisemål gjennom å arbeide med utvikling av 9 ulike trafikkfyrtårn med tanke på å styrke reiselivsbedriftenes og lokalsamfunnenes økonomi».

Miljøverndepartementet v/ statsråden skrev i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre 23.06.2011 bl.a.:

Arbeidet med sertifiseringsordningen European Charter har en klar kobling til verneområdene, men er ingen pålagt forvaltnings- eller myndighetsoppgave etter naturmangfoldloven / verneforskriftene. Enkelte oppgaver etter sertifiseringsordningen vil nødvendigvis ikke samsvare med forvaltningsarbeidet for verneområdene.

Departementet legger derfor til grunn at nasjonalparkstyret på frivillig basis kan arbeide med tilrettelegging i verneområdene knyttet til utvikling av bærekraftig reiseliv og sertifiseringsordningen European Charter. Oppgaver og aktiviteter knyttet til European som sammenfaller med forvaltnings-/bevaringsmålene i verneområdene kan kunne dekkes over Miljøverndepartementets budsjett kapittel 1427 post 01 og 31, jf. bestillingsdialogen mellom styret og Direktoratet for naturforvaltning / Statens naturoppsyn sentralt. Kostnader knyttet til planlegging, tiltak og annet i regi av sertifiseringsordningen og som ikke kan knyttes opp mot forvaltnings-/ bevaringsmålene, må derimot dekkes på annen måte.

I rapporten fra forprosjektet datert 26.07.2011, går det fram at målene i prosjektet er:

- Omsette Nessets fortrinn innen kultur, tradisjoner og naturopplevelser til lønnsom forretningsdrift.
- Tilgjengeliggjøre infrastrukturen til Mardalsfossen slik at denne kan markedsføres som et Fyrtårn innen reiselivssatsingen i regionen. Styrke det regionale reiselivet ved økt trafikk og økt antall overnattinger. På sikt skal dette danne grunnlag for etablering av permanent kiosk/butikk ved attraksjonen, guidevirksomhet i kombinasjon med andre opplevelser og ikke minst grunnlag for å videreutvikle overnattingskapasiteten i kommunen.
- Påvirke flere til å utnytte naturen til fysisk aktivitet, ved å bedre tilgjengeligheten.

Prosjektets hovedmål / hensikt var:

- Etablere en opplevelsesvei med god utforming samt bru opp til fossen.
- Informasjonsstasjoner som forteller historien til Mardalsfossen, samt informasjon om viktige og mangfoldige biotopområder på stedet.
- Tilrettelegge et naturlig amfi ved fossen (formidling).
- 10 000 besøkende i år 1 etter åpningen av informasjonsstasjonene.

Den konkrete målsettingen i dette prosjektet var fysisk tilrettelegging av infrastruktur for bedre tilgjengeligheten og framkommeligheten opp til Mardalsfossen. Målet var/er å øke turismen til en av Nord-Europas mest spektakulære fossefall, samt tilrettelegge for muligheten til å kombinere en attraksjon med fysisk aktivitet. Prosjektet omfattet ikke markedsføring av Mardalsfossen som turistmål.

Prosjektet var avgrenset til å omhandle den fysiske infrastrukturen og fysisk tilrettelegging av området. Markedsføring av attraksjonen inngikk ikke i prosjektet.

Vekstkommuneprogrammet leverte sluttrapporten for hovedprosjektet ny turvei til Mardalsfossen 02.12.2013. I sluttrapporten går det fram (s. 6):

Prosjektet har hatt sterkt fokus på regnskap og oppfølging av de økonomiske sidene ved prosjektet, med det resultat at regnskapet balanserer. Nå er det foreløpig kun fase 1 som er avsluttet, men fase 2 ligger også innenfor budsjett.

Et mulig avvik er tilsagnet fra Dovrefjellrådet på kr. 200 000. Dovrefjellrådet er lagt ned, og det er noe usikkerhet rundt tilsagnene gitt fra dette organ.

Neset kommune opplyser i brev til Møre og Romsdal fylkeskommune 09.08.2013, at ny turvei til Mardalsfossen del 1 er ferdig.

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal opplyser i brev til Møre og Romsdal fylkeskommune 26.09.2013, at de har revidert regnskapet for prosjekt ny turvei til Mardalsfossen fase 1. I brevet går det fram at de totale kostnadene utgjorde 1 408 954 kr, og at dette er 101 454 kr. mer enn angitt i finansieringsplanen i forprosjektet.

Vekstkommuneprogrammet i Neset kommune opplyser i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre, Prosjekt European Charter, 13.01.2014, at forprosjektet ble gjennomført i henhold til planen og avsluttet 26.07.2011, og ber samtidig om at tilskuddet på 100 000 kr. blir utbetalt i henhold til avtale.

Neset kommune, vekstkommuneprogrammet, opplyser i brev til Møre og Romsdal fylkeskommune 09.04.2014, at prosjekt ny turvei til Mardalsfossen fase 2 er ferdigstilt. I brevet går det fram at de totale tilskuddsberettigede utgiftene for fase 2 utgjør 1 262 439 kr.

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal opplyser i brev til Møre og Romsdal fylkeskommune 24.04.2014, at de har revidert regnskapet for prosjekt ny turvei til Mardalsfossen fase 2. I brevet går det fram at de totale kostnadene utgjorde 1 262 439 kr. Dette er 231 311 kr. mindre enn angitt i finansieringsplanen.

Neset kommune opplyser i epost 27.11.2014 til Dovrefjell nasjonalparkstyre bl.a.:

I følge prosjektregnskapet i 2012 og 2013 er det bokført tilskudd fra Dovrefjellrådet. Prosjektregnskapet er avsluttet og godkjent av revisor, og det er mottatt tippemidler til tiltaket.

Vurdering – ny turvei til Mardalsfossen

Turveien til Mardalsfossen ligger i Mardalen naturreservat som ble opprettet / utvidet i 2014 og som forvaltes av Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Mardalen naturreservat er m.a.o. ikke et verneområde som forvaltes av Dovrefjell nasjonalparkstyre, og ny turvei og -sti til Mardalsfossen sammenfaller ikke med forvaltnings- / bevaringsmålene i noen av de verneområdene som nasjonalparkstyret har forvaltningsansvaret for.

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan dermed ikke bruke midler fra bestillingsdialogen med Miljødirektoratet og Statens naturoppsyn til å finansiere turveien og –sti til Mardalsfossen.

Neset kommune opplyser også i epost 27.11.2014 at er det bokført tilskudd fra Dovrefjellrådet (midler fra Verdiskapingsprogrammet) i prosjektregnskapene for 2012 og 2013, og at prosjektregnskapet er avsluttet og godkjent av revisor.

Vedtaket i sak nr. 068-2014 i Arbeidsutvalget for Dovrefjell nasjonalparkstyre 18.11.2014: Planer og tiltak i bestillingsdialogen mellom Statens naturoppsyn og Dovrefjell nasjonalparkstyre 2014 – omdisponering av midler, må derfor gjøres om.

Nye saksopplysninger - prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta villreinområde

Norsk Villreinsenter Nord har i epost 17.11.2017 lagt ved en foreløpig finansieringsplan for prosjektet videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta villreinområde 2014-2017. Årlig behov er 1 040 000 kr., og samlet finansieringsbehov er 4 160 000 kr.

Det er foreslått at Dovrefjell nasjonalparkstyre kan bidra med 50 000 kr. pr år, dvs. 200 000 kr. over 4 år. Det er mulig å betale inn 200 000 kr. som et engangsbeløp, eller dele beløpet opp i flere innbetalinger.

Andre som bidrar med finansiering av prosjektet er: Miljødirektoratet, Snøhetta Villreinutvalg, Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø, Statens naturoppsyn, Fylkesmannen i Oppland, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Oppland fylkeskommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Forsvarsbygg, DNT Oslo og Omegn og kommunene som har arealer i Snøhetta villreinområde.

Vurdering - prosjekt for videre kunnskapsinnhenting i Snøhetta villreinområde

Dovrefjell nasjonalparkstyre kan velge om styret vil betale inn mellom 50 000 og 200 000 kr. i 2014 og evt. resten fram til 2017.

Nye saksopplysninger - tilleggsutredninger i forbindelse med planene om nye turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i Åmotsdalen

FoU-prosjektet villrein, ferdsel og inngrep i Snøhetta villreinområde hadde ikke Loennechenbua og Åmotsdalen som fokusområder i tillegg til de andre fokusområdene i prosjektet.

Delrapporten Villreinen i Snøhetta- og Knutshøområdet – Status og leveområde (NINA Rapport 800), og sluttrapporten Horisont Snøhetta (NINA Temahefte 51), inneholdt ikke vurderinger og anbefalinger knyttet til bygging av nye selvbetjente turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i Åmotsdalen.

Naturmangfoldloven pålegger Dovrefjell nasjonalparkstyre å vurdere påvirkningen av økosystemet ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Arbeidsutvalget i Dovrefjell nasjonalparkstyre fattet derfor i sak nr. 105-2013 bl.a. følgende vedtak 12.08.2013:

Det er nødvendig å se mulige nye turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i sammenheng med ferdsel til og fra Snøheim, Reinheim, Åmotsdalhytta, Grøvudalshytta, Gammelsetra i Linndalen og Dindalshytta.

Det er også nødvendig å se dette i sammenheng med valg av løsning for Snøheimveien, og at muligheten til å ta buss til og fra Snøheim kan føre til økt

ferdsel også i andre deler av villreinområdet. Dette må også sees i sammenheng med eventuelle endringer i åpningstidene for Snøheim.

Det er behov for å få faglige vurderinger og anbefalinger om hvordan nye turisthytter kan / vil føre til økt ferdsel og påvirke villreinen i Snøhetta villreinområde til forskjellige årstider.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ber derfor om tilbud på en tilleggsutredning om hvordan nye turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i Åmotsdalen, kan / vil føre til økt ferdsel og påvirke villreinen i Snøhetta villreinområde.

I naturmangfoldloven § 11 går det fram at «tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom det ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

I naturmangfoldloven § 48 4. ledd, går det også fram at søknader om dispensasjon fra vernevedtak, skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene.

I Miljøverndepartementets veileder om Naturmangfoldloven kapittel II, utgitt i januar 2012, går det fram at prinsippet i § 11, om at kostnadene ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver, tilsier at tiltakshaver kan pålegges å dekke kostnadene med å skaffe mer kunnskap om det som allerede finnes fra før. Forvaltningen må i tilfelle fatte et vedtak som medfører at tiltakshaver pålegges å betale for å skaffe mer kunnskap eller pålegges å overvåke naturtilstanden.

Miljødirektoratet skrev i vedlegg til brev 07.03.2014 i forbindelse med bestillingsdialogen 2014 at tiltakshaver bør besørge utredning av egne tiltak. Dette var også bl.a. grunnen Dovrefjell nasjonalparkstyre ikke tildelte midler til tilleggsutredninger vedr. planene om nye turisthytter ved Loennechenbua og Støljæresetra i Åmotsdalen i sak nr. 12-2014 om bestillingsdialogen .

I veilederen fra Miljøverndepartementet går det også fram at kravet til kunnskapsgrunnlaget gjelder «så lang det er rimelig». Det skal foretas en avveining mellom størrelsen på kostnaden ved å skaffe fram ny kunnskap og sakens karakter og mulig miljøpåvirkning. Der det vil være forbundet med store kostnader å innhente eksisterende og tilgjengelig kunnskap, vil også rimelighetsvurderingen få betydning.

Vurdering - tilleggsutredninger i forbindelse med planene om nye turisthytter ved Loennechenbua og på Støljæresetra i Åmotsdalen

Både Dovrefjellrådet og Dovrefjell nasjonalparkstyre glemte å få med nye turisthytter ved Loennechenbua og i Åmotsdalen som problemstillinger / fokusområder i FoU-prosjektet villrein, ferdsel og inngrep i Snøhetta villreinområde.

Dette var et stor og kostbart FoU-prosjekt, og pga. forglemmelsen fra både Dovrefjellrådet og Dovrefjell nasjonalparkstyre, er det ikke rimelig å pålegge Kristiansund og Nordmøre turistforening å dekke kostnadene med å skaffe mer kunnskap.

Kristiansund og Nordmøre turistforening søkte om å sette opp ei ny turisthytte ved Loennechenbua i 2009, og søkte om ny turisthytte i Åmotsdalen i 2011. Det er derfor på tide at disse søknadene behandles uten at det går for lang tid framover.

Tilbudet som Dovrefjell nasjonalparkstyre har fått fra NINA på 160 000 kr. for en tilleggsutredning, er forholdsvis rimelig, og det er rom for å bevilge midler til en slik tilleggsutredning nå.

Vurdering - tidsfrister

Pga. økonomifristene i staten, er det ikke tid til å lyse ut de ledige midlene i bestillingsdialogen, slik at alle som er interessert kan søke om midler til ulike tiltak.

Derfor er det et ryddig opplegg at Dovrefjell nasjonalparkstyre omdisponerer de ledige midlene i bestillingsdialogen 2014 til et prosjekt som nasjonalparkstyret deltar i selv, og en utredning som styret har tatt initiativet til.

Forslaget til vedtak i sak nr. 067-2014, legges derfor fram til behandling i Arbeidsutvalget på nytt.

Retten til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn sentralt
- Statens naturoppsyn lokalt
- Fylkesmannen i Oppland
- Oppdal Bygdealmening
- Kvikne Utmarksråd
- Styret for Sætervegen Dalholen – Setalsjølia
- Folldal fjellstyre
- Lesja fjellstyre
- Dovre kommune
- Folldal kommune
- Nettet kommune
- Lesja kommune
- iNasjonalparker
- Molde og Romsdals Turistforening
- m.fl.